

WINDOWS 10

Gründer

INLEDNING

Mål och förkunskaper	5
Pedagogiken	5
Hämta övningsfiler	6

I INTRODUKTION TILL WINDOWS

Grundläggande om operativsystem	7
Starta och avsluta Windows 10	8
Välja kommandon	10
Skrivbordet	12
Aktivitetsfältet	12
Start-menyn	13
Ansluta till nätverk	14
Offentliga nätverk	15
Hjälp	16

2 APPAR

Öppna appar	19
Visa alla appar	20
Skrivbordsappar	21
Stänga appar	22
Söka appar	23
Kommandon i appar	24
Menyn	24
Inställningar	24
Appar på Start-menyn	25
Extra övningar	29

3 HANTERA FÖNSTER

Skrivbordet	30
Aktivitetsfältet	31
Snabblistor	32
Sök	33
Aktivitetsvy	33
Meddelandefältet	33
Arbeta med fönster	34
Flytta inom fönstret	35
Stänga fönster	35
Flytta fönster	36
Ändra storlek på fönster	36
Ordna fönster	37
Fästa fönster sida vid sida	37
Fästa fönster i hörnet	39
Minimera fönster	39
Maximera fönster	40
Expandera fönster lodrätt	41
Växla mellan fönster	43
Aktivitetsvy	43
Växla via aktivitetsfältet	44
Förhandsgranska i helskärmsläge	44
Använda Alt + Tab	45
Extra övningar	46

4 SKRIVBORDSPROGRAM

Välja kommandon	47
Menyfliksområde	47
Menyer	48
Verktygfält	49
Snabbmenyer	49
Arbeta i skrivbordsprogram	50
Skapa filer	50
Spara filer	51
Stänga filer	51
Öppna filer	52
Redigera filer	52
Extra övningar	53

5 WEBBLÄSAREN MICROSOFT EDGE

Introduktion till Microsoft Edge	54
Webbsidor	55
Visa webbsida	55
Hantera länkar	56
Läsvy	56
Visa tidigare webbsida	57
Navigera mellan webbsidor	57
Flikar	58
Visa webbsidor på flikar	58
Växla mellan flikar	58
Stänga flikar	59
Öppna länk på ny flik	59
Öppna länk i nytt fönster	59
Hubben	60
Lägga till webbsida i Favoriter	60
Spara favorit i mapp	61
Visa en favoritsida	61
Byta namn på favoriter	62
Ordna favoriter	62
Spara artikel i Läslista	63
Läsa artikel i läslistan	63
Visa historik	64
Webbanteckningar	65
Söka information	66
Söka via Microsoft Edge	66
Söka med Google	67
Optimera sökresultatet	68
Ladda ner filer	69
Visa nedladdningar	69
PDF-dokument	69
Fler åtgärder	70
Inställningar	70
Öppna appen med	70
Radera webbdatabas	72
Extra övningar	73

6 INSTÄLLNINGAR

Anpassa gränssnittet	74
Bakgrund	74
Färger	76
Låsskärmen	77
Teman	78
Start	79
Kontoinställningar	80
Profilbild	80
Lösenord	81
Energialternativ	82
Söka inställningar	82
Start-menyn	83
Ändra storlek på Start-menyn	83
Flytta paneler	83
Ta bort paneler	84
Ändra storlek på paneler	84
Lägga till appar/paneler	84
Gruppera paneler	85
Levande paneler	85
Åtgärdscenter	86
Snabbåtgärder	87
Aktivitetshanteraren	87
Säkerhet	88
Skydd mot spionprogram och virus	88
Windows Update	89
Extra övningar	90

7 MAPPAR OCH FILER

Utforskaren	91
Personliga mappar	92
Mappfönstret	92
Navigera mellan platser	93
Vyer	94
Information om filer	95
Hantera mappar och filer	97
Sortera, gruppera och filtrera objekt	98
Markera objekt	99
Skapa objekt	100
Byta namn på objekt	101
Kopiera och flytta objekt	101
Ta bort och återställa objekt	104
Snabbåtkomst	105
Fästa mapp i Snabbåtkomst	106
Söka efter objekt	107
Söka via knappen Sök	107
Söka via mappfönster	108
Flyttbara lagringsmedia	109
Ansluta lagringsmedia	110
Kopiera till flyttbara enheter	110
Säker borttagning	110
Extra övningar	111

8 E-POST OCH KALENDER

Microsoft-konto	113
Lägga till konto	114
E-post	115
Inkorgen	115
Skapa e-postmeddelanden	116
Ta bort e-postmeddelande	117
Svara och vidarebefordra e-postmeddelande	117
Bifoga filer	118
Inställningar	119
Kalender	120
Vyer	120
Skapa ny händelse	121
Visa och redigera händelse	122
Kontakter	123
Skicka e-post till kontakt	123
OneDrive	124
Dela	125
Extra övningar	126

9 FOTON OCH MUSIK

Visa foton	127
Välja källor	128
Öppna bild	128
Visa mappar	129
Bildspel	130
Lyssna på musik	131
Spela upp musik	132
Vyer	133
Spellistor	134
Extra övningar	136

10 INSTALLERA APPAR OCH ENHETER

Installera appar från Store	137
Avinstallera en app	139
Installera från skiva eller internet	139
Installera från cd/dvd	139
Installera från internet	140
Enheter och skrivare	141
Lägga till skrivare	141
Skriva ut	143
Utskriftskön	145
Extra övningar	146

II PRAKTISKA ÖVNINGAR

SAKREGISTER

TANGENTBORDSGENVÄGAR

2 Appar

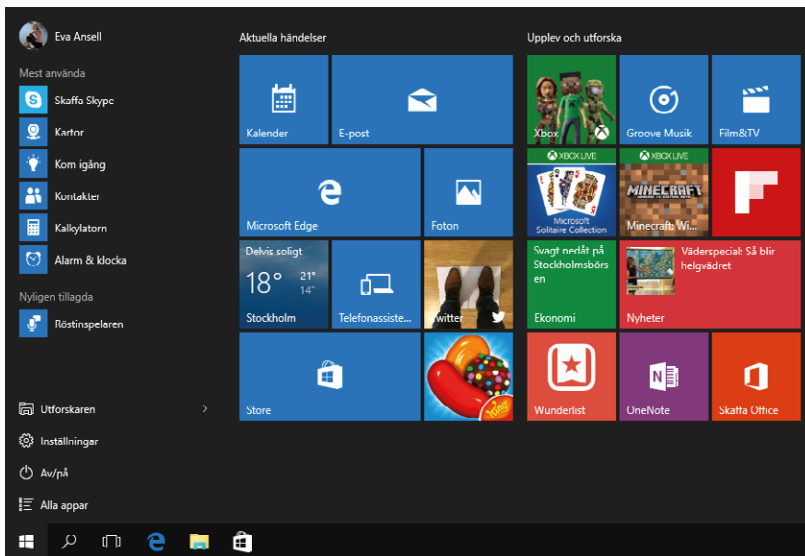
Via **Start**-menyn kommer du åt alla appar och program som finns på datorn. Som standard uppdateras panelerna på Start-menyn i realtid och visar den senaste informationen, så att du lätt kan hålla dig uppdaterad. På panelerna kan du direkt se de senaste fotona, mejl, väderprognosen, nyhetsrubriker med mera. För att ny information ska kunna visas, måste datorn vara ansluten till internet.

Du kan fästa de appar som du snabbt vill komma åt direkt på Start-menyn. Du kan även gruppera apparna för att få en bra överblick över dem. Läs mer om hur du anpassar Start-menyn i avsnittet Start-menyn på sidan 83.

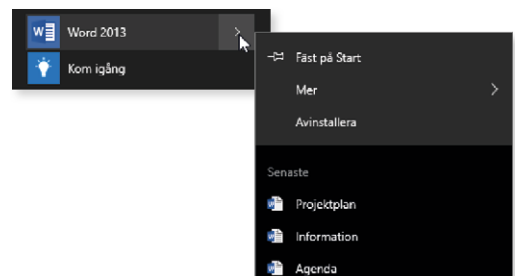
ÖPPNA APPAR

Det är enkelt att öppna en app som finns på **Start**-menyn. Högst upp till vänster på menyn visas de appar och program som du använder oftast och till höger visas ett antal paneler för olika appar. Du klickar bara på dess namn eller panel, appen startar och visas i ett fönster på skrivbordet.

För att visa Start-menyn trycker du på tangenten Windows eller klickar på knappen Start längst ner till vänster på skrivbordet.

Visas en pil till höger om en app eller ett program kan du klicka på den för att visa en snabblista. Listan kan innehålla senast använda objekt, fastnålade dokument eller appspecifika åtgärder.

Snabblistan visas även via programknapparna i aktivitetsfältet. Läs mer i avsnittet Snabblistor på sidan 32.

Öppna appar	19
Skrivbordsappar	21
Stänga appar	22
Söka appar	23
Kommandon i appar	24
Appar på Start-menyn	25
Extra övningar	29

Om du har en ikon för appen/programmet på skrivbordet kan du starta det genom att dubbelklicka på programikonen. Om appen/programmet har fästs i aktivitetsfältet klickar du på dess knapp för att starta det.

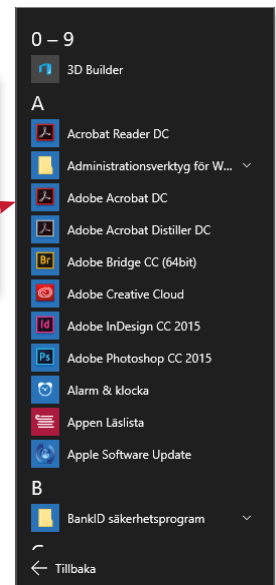
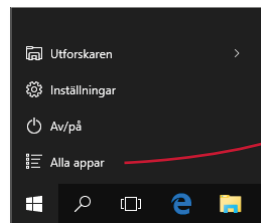
När du har öppnat flera appar och program kan du växla mellan dem genom att klicka på önskad app. Du kan även växla till en annan app via aktivitetsfältet.

Visa alla appar

Hittar du inte det program som du vill starta klickar du på **Alla appar** (All apps) längst ner på Start-menyn. Nu ändras innehållet på menyn och du kan använda rullningslistan för att bläddra mellan alla appar och program som finns installerade på datorn.

För att öppna någon av apparna/programmen som visas klickar du bara på den, appen visas i ett eget fönster på skrivbordet.

Klicka på **Tillbaka** (Back) längst ner på menyn för att återgå till Start-menyn.

Övning 1 – Alla appar

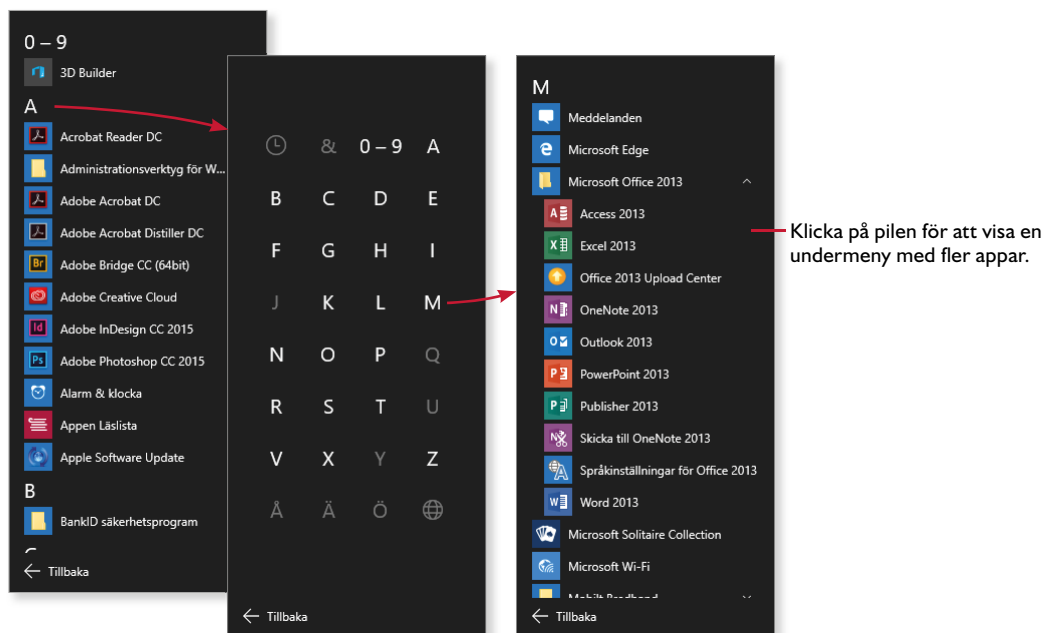
Kontrollera vilka paneler som finns på Start-menyn.

Kontrollera sedan vilka appar som finns installerade på datorn.

Har du många appar och program i listan kan du klicka på någon av avsnittsavgrensarna och sedan klicka på första bokstaven i appens namn.

Du kan även söka efter appar, läs mer i avsnittet Söka appar på sidan 23.

Visas en pil till höger om namnet har ett antal appar/program grupperats. Klicka på pilen för att visa alternativen i undermappen.

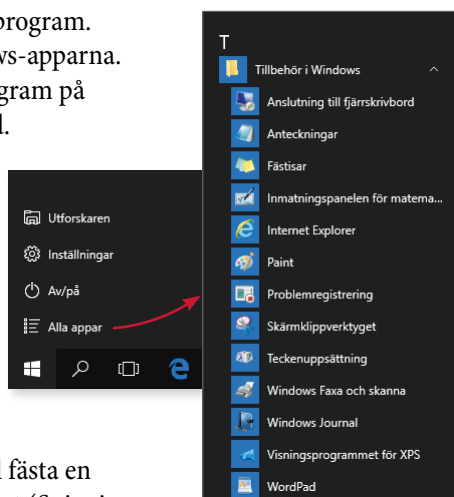
SKRIVBORDSAPPAR

Vissa appar kallas för skrivbordsappar, eller skrivbordsprogram. Dessa ser oftast lite annorlunda ut jämfört med Windows-apparna. Hur du arbetar i dessa beskrivs i kapitlet Skrivbordsprogram på sidan 47 där vi visar hur du arbetar med filer i WordPad.

I Windows 10 ingår flera tillbehörsappar. Du hittar dessa på **Start**-menyn, under **Alla appar** (All apps) och under rubriken **Tillbehör i Windows** (Windows Accessories).

Här finns bland annat skrivbordsapparna **Paint** och **WordPad** som du använder för att rita och redigera bilder respektive skriva texter.

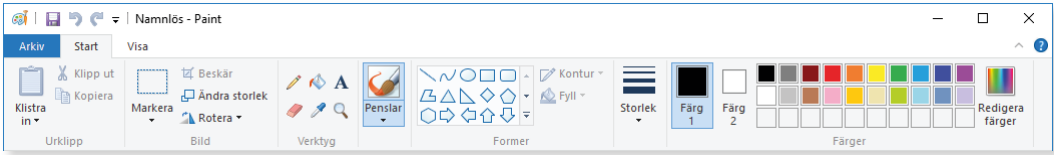
Du kan även använda **Fästisar** (Sticky Notes) om du vill fästa en kom ihåg-lapp på skrivbordet eller **Skärmsklippverktyget** (Snipping Tool) som låter dig skapa ett skärmsklipp av ett valfritt objekt på skärmen.

Paint

Du använder **Paint** för att rita, färglägga och redigera digitala bilder. Du kan spara bilderna som filer och kan sedan öppna dem på nytt.

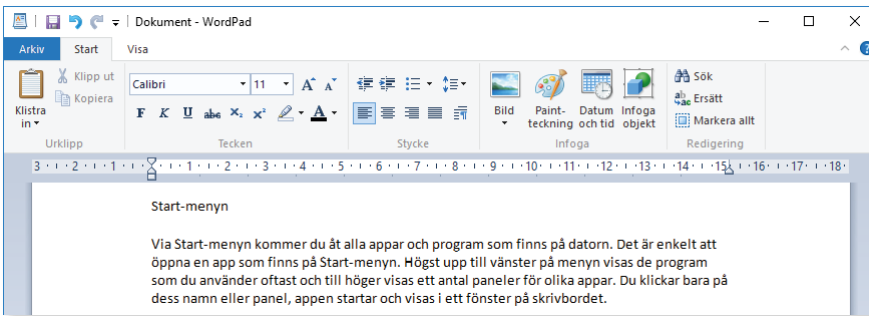
Du kan även redigera foton i appen Foton (Photos).

WordPad

WordPad är ett textbehandlingsprogram som du kan använda för att skapa enkla textdokument. Du kan använda viss typ av formatering i dokumentet och även infoga objekt, som exempelvis bilder. Du kan spara dina dokument och öppna samt redigera dem vid ett senare tillfälle.

I kapitlet Skrivbordsprogram beskriver vi hur du arbetar med filer i WordPad.

STÄNGA APPAR

När du arbetar i Windows 10 behöver du inte stänga de appar du använder. De appar som följer med Windows eller som du installerar från Store påverkar inte datorns prestanda.

Vill du ändå stänga apparna för att minska antalet öppna fönster, kan du klicka på knappen **Stäng** (Close) i det övre högra hörnet av fönstret.

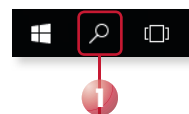
Har du arbetat i skrivbordsprogram bör du däremot avsluta dem när du inte längre använder dem. Detta är särskilt viktigt innan du stänger av datorn, då informationen i dem inte sparas automatiskt.

SÖKA APPAR

Om du vet namnet på en app som du vill öppna kan du använda sökfunktionen för att snabbt hitta den.

- 1 Klicka på knappen **Sök** (Search) till höger om Start-knappen i aktivitetsfältet. (I engelsk version visas sökrutan direkt i aktivitetsfältet.)
- 2 Börja skriv i sökrutan längst ner. Sökningen startar omedelbart och de objekt som matchar sökvillkoret visas.
- 3 Ju mer du skriver desto färre resultat visas. Fortsätt att skriva tills du ser appen du söker.
- 4 Klicka på appen för att öppna den.

Vad som viss i sökresultatet beror på dina inställningar. Läs mer i rutan nedan.

Börja skriva för att söka efter appar, filer, inställningar, filer och på webben

Bästa matchning

- Kalender
Betrod Windows Store-app
- Kalkylatorn
Betrod Windows Store-app

Appar

- Kartor
- Kamera

Webb

- kappahl
- kanal 5 play
- kalender 2015

Mappar

- Kamerabilder

Högst upp på menyn visas de mest troliga sökresultaten.

4

Under Webben (Web) visas föreslagna sökord så att du kan söka vidare efter information på webben.

2

sök på webben och i Windows

3

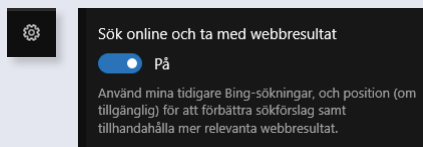
Längst ner kan du välja att visa resultatet från dina egna grejor eller från webben. Via fönstret som visas kan du visa fler sökresultat eller begränsa sökningen.

Du kan även söka efter appar genom att klicka på knappen **Start** eller trycka på tangenten **Windows** och direkt börja skriva namnet på appen. Så fort du börjar skriva visas sökrutan och alla matchande resultat.

Denna funktion fungerar endast om du har ett tangentbord.

Sökinställningar

Vill du ha möjlighet att söka vidare på webben via knappen **Sök** (Search) klickar du på kugghjulet till vänster i sökrutan och aktiverar onlinesökningen. Här kan du göra ytterligare inställningar för sökningen.

Övning 2 – Söka appar

Sök efter appen Kalkylatorn (Calculator) och öppna den.

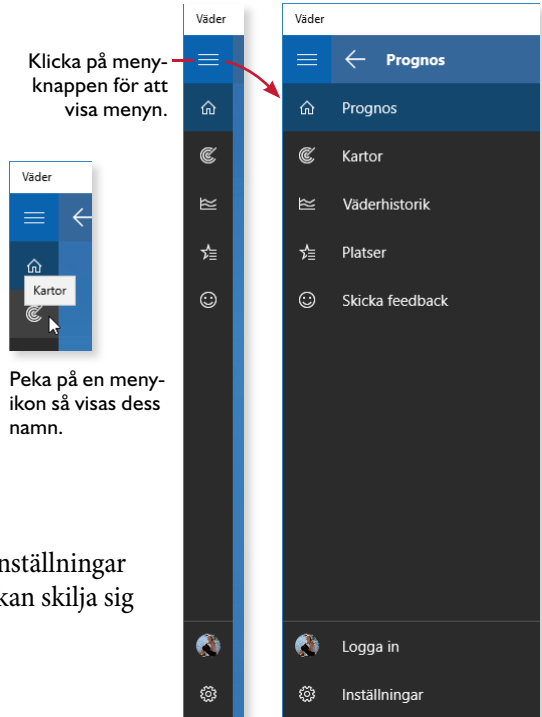
KOMMANDON I APPAR

I de flesta appar som ingår i Windows finns det en meny och en knapp för inställningar.

Meny

Menyn kan antingen vara dold och bara visas som ett lodrätt fält. Om menyn visas klickar du bara på önskat alternativ för att välja det.

Är menyn dold klickar du på menyknappen för att visa alla alternativ. Du kan även klicka direkt på en ikon för att visa önskat alternativ. Pekar du på ikonen visas dess namn i en liten textruta.

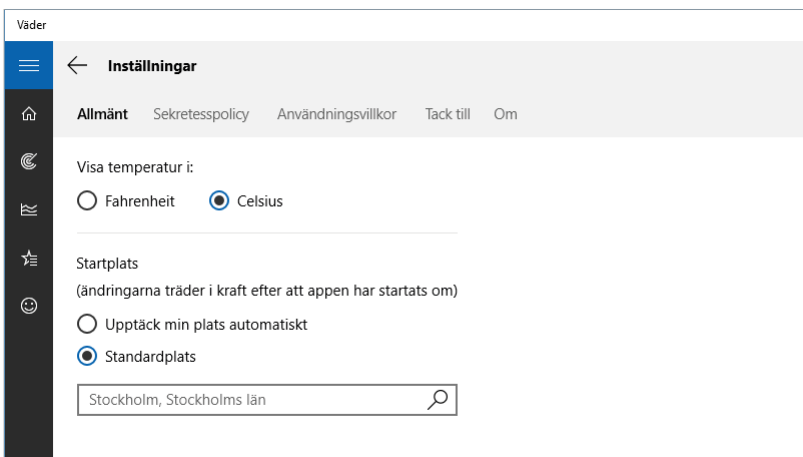
Inställningar

För de flesta Windows-appar kan du göra olika inställningar via knappen **Inställningar** (Settings). Knappen kan skilja sig åt mellan olika appar.

Beroende på vilken app du arbetar i visas olika inställningsmöjligheter. För appen **Väder** (Weather) kan du till exempel ange temperaturenhet samt välja standardplats.

Arbetar du i ett skrivbordsprogram gör du inställningar på olika sätt, beroende på i vilket program du arbetar i.

APPAR PÅ START-MENYN

Från början finns ett flertal paneler med appar på Start-menyn. Vissa av dem är levande paneler, vilket innebär att informationen på dem uppdateras. Du behöver inte öppna appen, utan det räcker att du tittar på panelen för att få ett smakprov av den senaste informationen.

I avsnittet Start-menyn på sidan 83 får du lära dig att ändra inställningarna.

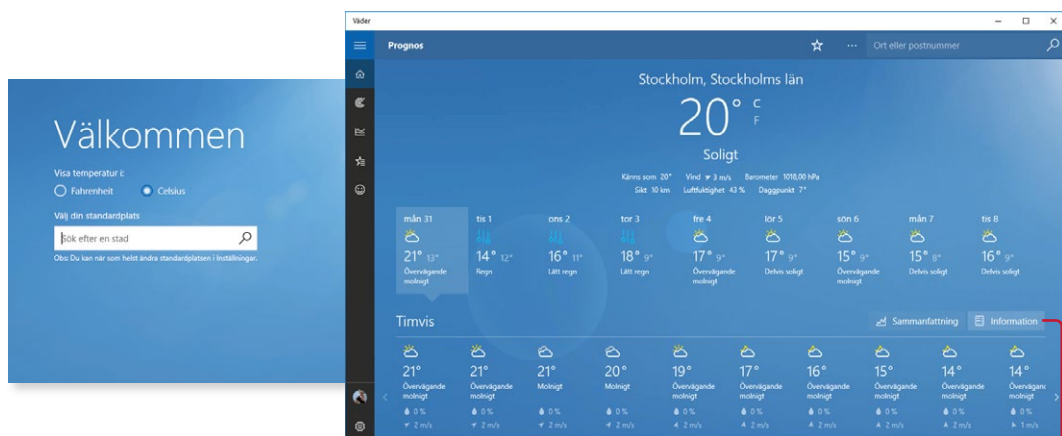
Om levande paneler är avaktiverat visas endast symboler på panelerna.

Du kan själv påverka vilken information som visas på vissa paneler, till exempel vilken stad du vill se en väderprognos för. Öppnar du appen kan du visa ytterligare information samt göra inställningar för appen.

Väder

För att öppna appen **Väder** (Weather) klickar du på dess panel på Start-menyn. Första gången du startar appen får du välja din standardplats, den som visas på Start-menyn. Skriv önskat namn i rutan och välj sedan önskad ort bland förslagen som visas.

Bläddrar du nedåt i appen visas ytterligare information som timprognos, soltider och nederbörd.

Klicka på Information (Details) för att visa fler detaljer om prognosen.

WINDOWS 10 Grunder

Det mesta arbetet i Windows 10 utgår från den nya Start-menyn. Till vänster på menyn visas appar och program som du använder ofta, men du kommer lika lätt åt Utforskaren, inställningar och alla installerade appar. Till höger på Start-menyn kan du fästa appar för att enkelt se nya e-postmeddelanden, väderprognosen och de senaste nyheterna.

Med den här boken lär du dig effektivt grunderna i Windows 10. Du får lära dig att öppna och använda appar, hantera fönster, arbeta i skrivbordsprogram samt surfa på webben. Vi tittar även på hur du gör inställningar för att anpassa Windows och Start-menyn så att det ska fungera på bästa sätt för just dig. I boken går vi också igenom hur du arbetar med mappar och filer, samt använder apparna E-post och Kalender. Vi tittar dessutom på hur du använder appar för att visa foton och lyssna på musik. Slutligen kommer du få lära dig att installera appar och enheter på datorn.

Till boken hör många övningar i varierande svårighetsgrad. Filerna till dessa laddar du ner utan kostnad från vår webbplats docendo.se, där finns även lösningsförslag till övningarna i pdf-format.

Vår serie Inspira är grund- och fördjupningsböcker där du steg för steg får lära dig viktiga funktioner i programmen. Teoridelar varvas med övningar och böckerna fungerar både för lärarledd undervisning och självstudier.

DOCENDO

ISBN 978-91-7531-074-9

9 789175 310749 >